

RUTA DE LA PLATA

In het spoor van Romeinen
en conquistadores

Hoog te paard gezeten, klap ik mijn vizier naar beneden. Ik hef mijn lans, roep de Heilige Maagd te hulp en galoppeer de vijand tegemoet. Zo'n droom dus. Waarschijnlijk te veel harnas bewonderd en te veel bloedworst gegeten. Al na enkele dagen reizen over de Ruta de la Plata, de Spaanse Zilverroute, droom ik van onverzettelijke centurions, wrede kaliefen en stoutmoedige conquistadores. Geen wonder, ik slaap in paradors. Luxe hotels in oude kastelen en paleizen.

TEKST GERARD JACOBS • FOTO'S GERARD JACOBS & GRARD KONING

ASTORGA 0 KM

ZALM IS VROUWELIJK

In Astorga loodst een lokale gids, type overjarige hippie, ons ongevraagd maar vasthoudend langs de Romeinse monumenten: een klein amfitheater, de restanten van een oude stadspoort. 'Er ligt onder Astorga meer dan 5 kilometer authentieke Romeinse straatweg', verzekert hij ons. *Lusitania* noemden de Romeinen het land. Het stuk weg maakte deel uit van de Romeinse Zilverroute – de Ruta de la Plata – die van Astorga naar Mérida loopt. Een oude handelsroute door het onherbergzame westelijke deel van Spanje, evenwijdig aan de grens met Portugal, door valleien en over bergpassen. Over de Zilverroute trokken handelskaravanen en legers van Romeinen, West-Goten, Arabieren en uiteindelijk het katholieke koningskoppel Ferdinand en Isabella. Terwijl de wolken uit de bergen over de stad razen en het zonlicht wegvagen, bewonderen wij het bischoppelijke paleis dat Antoni Gaudí in Astorga bouwde. Imposant, al is het is veel minder uitbundig dan de Sagrada Família in Barcelona. Onze gids vertelt: 'Hoe dan ook, de kerkelijke autoriteiten waren niet gecharmeerd van Gaudí's frivoliteiten, geen bisschop heeft ooit een nacht in het paleis geslapen. Het paleis is nu een museum.' Ook wij slapen elders, in de parador van Benavente, zestig kilometer verderop, een gerestaureerd kasteel uit de 13de eeuw. In het trappenhuis staan blinkende harnassen en aan de muren hangen Vlaamse meesters. De bar, in de onderaardse gewelven, is rijk gedecoreerd met de wapenschilden van de koningen van Castilië-León.

's Avonds in het restaurant bestel ik een lokale specialiteit: *sopa de boda*. Helaas, deze huwelijkssoep wordt al jaren niet meer geserveerd. Maar dit is een parador en dus is de keuken behulpzaam. De ingrediënten zullen worden ingekocht en *mañana* krijgen wij *sopa de boda*: een krachtige bouillon van zalm en rundvlees waar twee sneetjes witbrood in drijven. 'Zalm is vrouwelijk', legt de bekoorlijke serveerster uit, 'rundvlees mannelijk, en de combinatie is verrukkelijk.'

ZAMORA 135 km

WITTE DONDERDAG

Een compleet geharnaste ridder te paard, klaar voor de strijd, siert het kolossale trappenhuis van de parador van Zamora, die zit verstopt in een paleis uit de 15de eeuw.

's Avonds kuieren we door Zamora, een oude Romeinse stad, naar de oever van de Rio Duero. Veel kerken, veel paleizen, veel marmer en erg veel zandkleurig natuursteen. Op elke toren hebben ooevaars een nest gebouwd. Soeverein heersen ze over het zwerk, traag opstijgend van hun nesten. Ze verbreken de stilte met hun geklepper, hard als Andalusische castagnetten. Hier woont een krijgshaftig volk, eigengereid en opstandig, volgens de verhalen. In deze streek, Castilië-León, begon in de 11de eeuw de *Reconquista*, de heilige oorlog tegen de Moren die het Iberische schiereiland eeuwenlang hadden overheerst. Vierhonderd jaar duurde de strijd tussen de katholieke vorsten en de islamitische kaliefen en overal in Castilië-León vind je, hoog op de heuvels, de versterkte burchten uit die periode. We gaan op zoek naar de oude

Joodse wijk van Zamora. En kunnen hem niet vinden. Hij is helemaal verdwenen. De Spaanse joden werden in 1492 verjaagd toen de katholieke koningen de moslims in Granada definitief hadden verslagen. Moren eruit, Joden eruit. Eeuwenlang werd geen ander geloof dan het katholieke getolereerd. De volgende dag barst de *Semana Santa* – de paasweek – los. Het is Witte Donderdag, de dag van Het Laatste Avondmaal. Begeleid door muziekkorpsen trekt de Broederschap van het Heilige Kruis door de nauwe straten. De mannen dragen de loodzware staties van de

'Hier komen de mannen
vandaan die voor Spanje
de wereld veroverden'

Kruisweg mee op hun schouders. 'Deze Broederschap is opgericht in de 15de eeuw', vertelt Zacarias Baz Antón, de aimabele *jefe de recepción* van de parador. In heel Spanje worden tijdens de Heilige Week Paasprocessies gehouden. 'Die in Zamora is de beroemdste van het land', beweert hij trots, maar wij weten dat ze daar in Sevilla en Cuenca heel anders over denken. De mannen van de Broederschap zijn gekleed in paarse habijten en puntmutsen, een uitdossing die – vergeef me de vergelijking – lijkt op die van de Ku Klux Klan. Alleen hun ogen zijn zichtbaar.

Foto vorige pagina:
'Glooiende heuvels,
bloeiende amandelen
bomen en de mimosa
geurt zoet.'
Foto linksboven:
Hoe klein het dorp ook
is, op elke Plaza Mayor
staat een imposante
kerk en op elke
heuveltop bewaakt
een kasteel het
omringende land.
Linksonder:
Huiveringwekkende
puntmutsen in de
processie van Zamora.

Onzin natuurlijk, want de vrome Spanjaarden liepen al zo rond nog voordat Columbus Amerika had ontdekt. Maar huiveringwekkend is het toch, zeker in combinatie met de bloederige Jezusbeelden en droefdreigende muziek.

Als de processie de kathedraal heeft bereikt, gaan wij eten in de Hosteria Real de Zamora. Geen paradox, maar wel gehuisvest in een oud gebouw. Overal hangen donkere schilderijen van de gekruisigde Jezus aan de muur. Streng geestelijken kijken op ons neer in de receptie, de bar en in het restaurant. 'Dit was ooit het hoofdkwartier van de Inquisitie', fluistert de ober als hij verse asperges op tafel zet.

Buiten begint De Broederschap aan een nieuwe ronde door de stad: trommels roffelen, trompetten huilen.

SALAMANCA 231 km

GOEDE VRIJDAG

De Ruta de la Plata is meer een idee dan een nauwkeurig uitgestippelde route, blijkt als we zuidwaarts van Zamora naar Salamanca rijden. De snelweg – de N630 – heet Ruta de la Plata. Maar volgens onze routekaart loopt de Romeinse handelsroute meer westwaarts, over landweggetjes, dwars door boerendorpen. Wij kiezen het karrenpad. Soms rijden we over zandpaden, soms zelfs door het hoge gras. Wegmarkeringen zijn er niet of nauwelijks. Maar we worden rijkelijk beloond, zelfs als we verdwalen tussen de glooiende heuvels: de amandelbomen bloeien, brem wuift goudgeel en de mimosa geurt zoet. Oude mannen wijzen behulpzaam de weg. Jonge mensen zijn er niet.

'Die zijn vertrokken', vertellen de oudjes. 'Naar de stad of naar het buitenland, op zoek naar *trabajo*.' Ah, naar werk. Vlak voor Salamanca stoppen we bij Meson Joaquin, een tapasbar langs de weg. We eten vers van het bot gesneden Iberische beenham. Er staat een speenvarken op het buffet. Dit is een land voor vleeseters en bloedworstfanaten die ook een knoflookteen niet schuwen. In het avondlicht lopen we over de Romeinse brug Salamanca binnen,

recht op de oude en nieuwe kathedraal af. 'Misschien wel het mooiste plein van Spanje', zo noemt onze reisgids de Plaza Mayor in het hart van de stad. Maak zo'n reputatie maar eens waar. Het lukt. Het is Goede Vrijdag, urenlang loopt de Paasprocessie door de verlichte, middeleeuwse binnenstad naar de Plaza Mayor. Traag trekt de stoet van donkere puntmutsen rond het immense plein, muziekkorpsen spelen treurmarsen. Zelfs overtuigd ongelovigen raken onder de indruk van zoveel toewijding en devotie. Als ik om half drie wakker word en uit mijn hotelraam kijk, schuift de stoet nog steeds door de stad. De volgende morgen ligt er verse sneeuw op de toppen van de Sierra de Gredos. En er zit nog veel meer

sneeuw in de lucht als we zuidwaarts rijden. Het is ruig boerenland, met zwarte varkens en witte koeien.

In Fuenterroble de Salvatierra, aan de voet van de bergen, stoppen we bij de lokale herberg die wordt gerund door vrijwilligers. 'Ik heb mijn engelen opdracht gegeven je op de weg te beschermen', staat in vele talen boven de deur.

'Reizigers kunnen hier gratis slapen', vertelt de beheerder. De meeste bezoekers zijn fietsers en wandelaars, pelgrims onderweg naar Santiago de Compostella over de Ruta de la Plata. 'Er is een heel netwerk van herbergen langs de route, van Sevilla tot Compostella. Maar pas op, ze zijn niet allemaal gratis', waarschuwt de goede man.

Verhaal wordt
vervolgd op pa-
gina 46

Foto linksboven: urenlang schuift de processie rond over de Plaza Mayor van Salamanca.

Linksonder: de karrenpaden zijn verlaten, de bergen ruig maar Extremadura bloeit.

Foto boven: 'Nederland mooi', beweren de oude mannen, leunend op hun wandelstok.

Foto hiernaast: tapasbar Meson Joaquin nabij Salamanca. Dit is een land voor vleeseters en bloedworstfanaten die ook een knoflookteen niet schuwen.

Ruta de la Plata per auto & via paradors

Astorga

Startpunt van de Ruta de la Plata: 0 km

Aardig ommuurd stadje zonder parador.

We overnachten in Benavente.

Benavente

66 km vanaf Astorga

Boerenland van de hertogen van Alva. Hier is een parador gehuisvest in een 12de eeuwse kasteel, Vlaamse meesters aan de muur.

Zamora

69 km vanaf Benavente

Prachtige parador in een paleis uit de 15de eeuw. Midden in de oude stad, op de oever van de Rio Duero.

Salamanca

86 km vanaf Zamora

Moderne parador. Het uitzicht op de vermaarde stad (UNESCO werelderfgoed) vanaf het terras is aangrijpend. Doen: een *café solo* in de avondschemer.

Plasencia

128 km vanaf Salamanca

Onze favoriete parador langs de route. Accepteer de bittere geschiedenis en laat de sfeer langzaam op je inwerken.

Ciudad Rodrigo

120 km vanaf Plasencia
via de Puerto de Perales

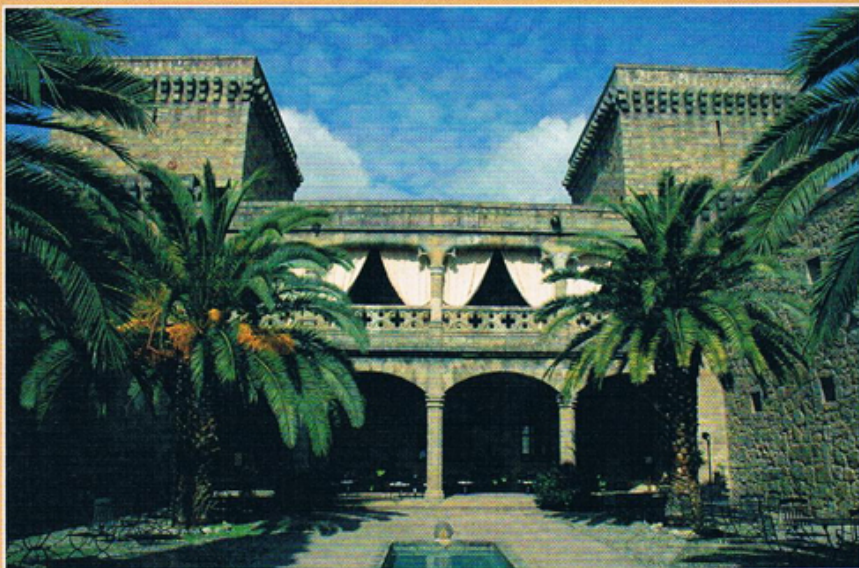
Klop op de prrt van deze parador die huist in een kasteel uit de 14de eeuw, de omweg door de Sierra de Gata meer dan waard.

Jarandilla de la Vera

67 km vanaf Plasencia via Garganta la Olla

Parador in elegant 15de-eeuws kasteel. Indrukwekkende entree. Karel V vertoefde hier een tijdje, beheerde zijn wereldrijk en viste in de tuin op karpers. De keizer stierf enkele kilometers verderop, in het klooster van San Yuste. Het nabijgelegen dorp is een plaatje.

Guadalupe

80 km vanaf Jarandilla

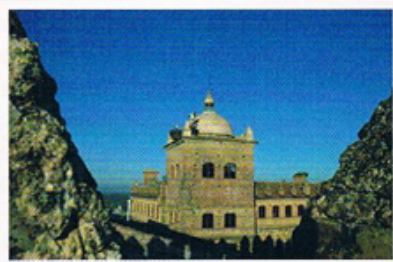
Schitterende parador in het voormalige gasthuis uit de 15de eeuw. Sfeervolle tuin vol sinaasappelbomen. Basiliek en Zwarte Madonna zijn een must. Doen: lunch op de binnenplaats van het Monasterio (UNESCO werelderfgoed).

Cáceres

48 km vanaf Trujillo

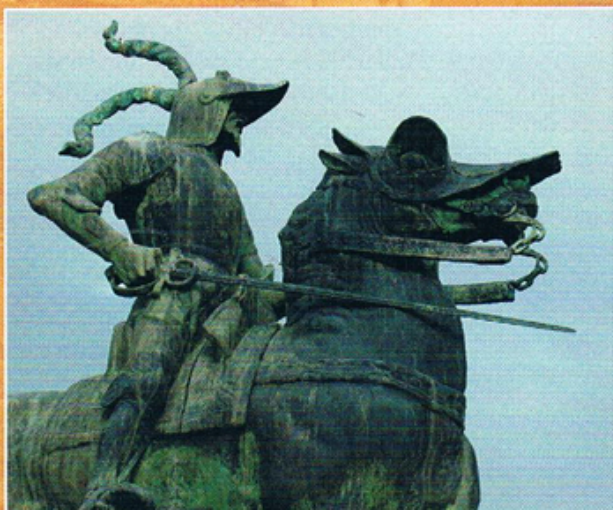
Ziehier, de kleine parador in een paleis uit de 14de eeuw, in de monumentale stad Cáceres (UNESCO werelderfgoed).

Trujillo

80 km vanaf Guadalupe

Deze conquistador te paard staat op het de Plaza Majaor. Ga, vanuit de parador die in een 16de-eeuws klooster schuilt, zeker 's avonds de stad in. De plaats is dan nóg mooier.

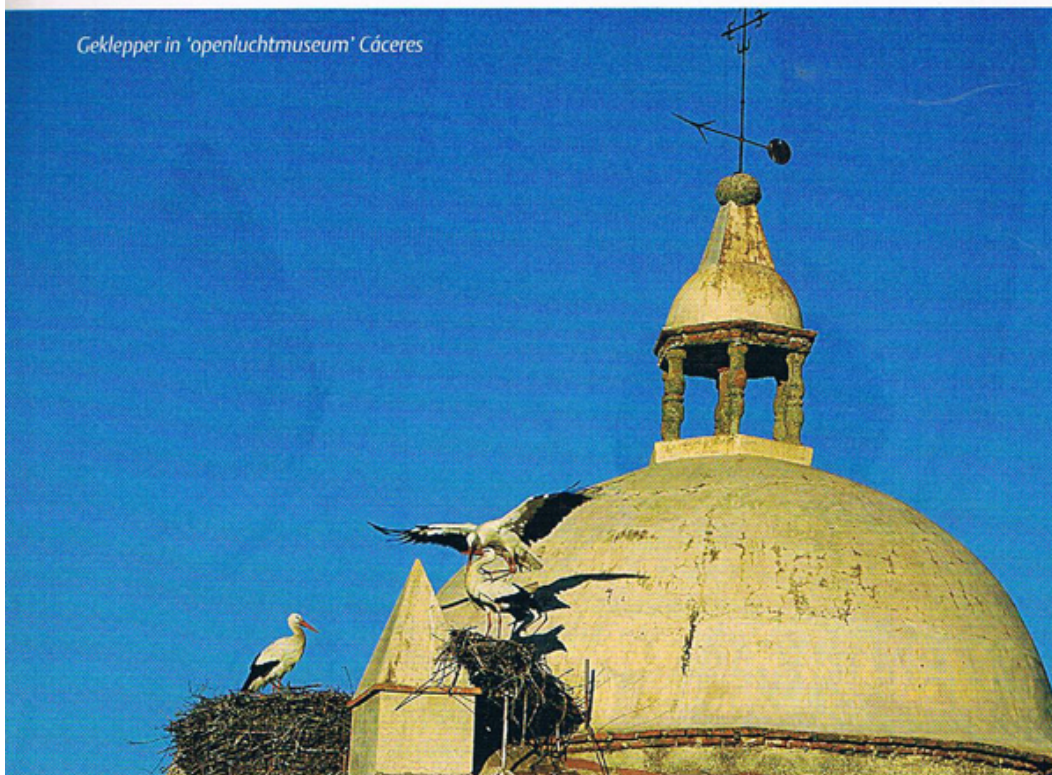

Merida

78 km vanaf Cáceres,
509 km rechtstreeks
vanuit Astorga

Parador in ex-klooster en ex-gevangenis uit de 18de eeuw. Groot en sfeervol maar toch niet de mooiste parador. De archeologische rijkdom van de stad is UNESCO werelderfgoed.

Geklepper in 'openluchtmuseum' Cáceres

REIZEN MINI QUIZ

Eenzaam stierf Karel V in het klooster van San Yuste. Maar op welk hof en in welke stad is de keizer van Spanje geboren?

Weet u het dat?

Ga dan naar www.reizen.nl en maak kans op een Wensbon

PLASENCIA 366 km

BITTERE GESCHIEDENIS

Zo voelt dat dus, vlinders in de buik. Voor mij ligt Plasencia, de hoofdstad van Extramadura, en ik sta voor het raam van onze kamer in de parador, gebouwd in een 15de eeuwse klooster. Via brede, hoge gangen vol antieke meubels en oude Spaanse meesters ben ik tot dit hier gekomen. Een plek, een uitzicht waar ik verliefd op ben.

Maar dan onthult manager Felix Lobo Iglesias: 'Dit klooster is gebouwd op de fundamenten van de oude joodse synagoge. De joden werden in het begin van de 15de eeuw opgesloten in het getto van Plasencia, La Mota. De synagoge werd onteigend en later moesten ze zich op bevel van de koning bekenen, óf vertrekken. En dat laatste deden ze, massaal.' Dat is de bittere geschiedenis van deze schitterende parador. In de kathedraal naast het voormalige klooster staan de praalwagens klaar voor de processie door de stad. Als 's avonds de stoet vertrekt, barst de hemel open en dalen vingerdikke hagelstenen neer. Iedereen vlucht de kathedraal in.

Om nog meer van Extramadura te zien, verlaten we de Zilverroute. Eerst rijden we westwaarts, naar de Sierra de Gata waar de Romeinen het zilver dolven dat ze over de Ruta de la Plata naar Rome vervoerden. Overal op de heuvels liggen burchten of oude ommuurde stadjes waar we urenlang over de kantelen dwalen. En in de dalen vinden we Romeinse bruggen waaronder we kunnen schuilen tegen de natte sneeuw. Vervolgens maken we een lus oostwaarts, de Sierra de Gredos schappend, ruig bergland met kronkelige weggetjes en verse sneeuw. Oude mannen genieten van de eerste lentezon, leunend op hun stokken. 'Eindhoven, Philips'. Ze hebben indertijd te hard gewerkt om goed Nederlands te leren. 'Nederland mooi', beweren ze. 'Spanje ook', antwoorden wij naar waarheid. Extramadura is het land van de conquistadores', vertelt Javier Molano trots als hij ons rondleidt door zijn parador, die van Jarandilla de la Vera. 'Hier komen de mannen vandaan die voor Spanje de wereld veroverden: Orellana, Cortés, de gebroeders Pizarro!'

MÉRIDA 509 km

STRENG EN RECHTLIJNIG

Via het klooster van San Yuste, waar Karel V stierf, de eerste keizer van het rijk waar de zon nooit onder ging, en het monumentale klooster van Guadalupe bereiken we Trujillo. Het standbeeld van Francisco Pizarro, de meest stoutmoedige van alle Spaanse veroveraars, domineert de Plaza Mayor. Hoog te paard in het harnas en met getrokken zwaard. Pizarro versloeg de Inca's, roofde hun goud en vulde de schatkist van het Spaanse rijk. 168 Spaanse soldaten onder zijn leiding versloegen 80.000 Inca's. Tja.

Trujillo is prachtig, met Romeinse monumenten, een Arabisch fort en natuurlijk het paleis van de Pizarro's. De hele Spaanse geschiedenis ligt hier op loopafstand.

We keren terug naar de Ruta de la Plata en gaan Cáceres binnen door 'de koninklijke poort'. Het oude, ommuurde deel van de stad is een openluchtmuseum vol kerken en paleizen. Het is er doodstil, alsof er niemand woont. Ieder gebouw is een kunstwerk en open voor publiek. Robuust gebouwd voor krijgsheren, met een strenge façade. Binnen is de sfeer elegant, maar niet speels of frivol als in de Italiaanse renaissancepaleizen. Zo moet Spanje geweest zijn in de tijd van de Reconquista: streng en rechtlijnig. Hier waakte de inquisitie die iedere lichtzinnigheid afstrafte. Het eindpunt van de Ruta de la Plata ligt volgens onze routebeschrijving in Mérida. Ook deze stad is gebouwd op de fundamenten van een Romeinse nederzetting. Vlakbij onze parador liggen de Romeinse brug over de Rio Giudiana, een arena en een amfitheater. 'Genoeg steen gezien', besluiten we vermoeid als de zon is gezakt en we gaan tapas eten bij Benito in de Calle San Francisco. De muren zijn versierd met affiches van stieren-gevechten. We eten bloedworst en garnalen in een heftige knoflooksaus en voelen ons onoverwinnelijk tussen de foto's van sierlijke matadores met dodelijke degens. ©

Hoe kom je er?

Vliegen: RyanAir (www.ryanair.com) biedt vluchten aan van Eindhoven naar Madrid vanaf € 0,01 (plus tax € 14,99). Terug kan zelfs een cent goedkoper. Iberia of KLM op Madrid kost circa € 160 retour.

Auto: Utrecht – Astorga, 1720 km via Parijs, Bordeaux, San Sebastián en Burgos en León. Prima wegen, maar een lange zit.

Autohuur

Veertien dagen, economy klasse, vanaf € 313 (3-deurs) of € 374 (5-deurs).

Tip: REIZEN Magazine-abonnees krijgen 10% korting bij holiday auto's, kijk op www.reizen.nl onder Extra op abonnees.

Accommodatie

Wij kozen voor luxe en slapen in paradors. Verspreid over Spanje zijn er meer dan 90 paradors. Prijzen variëren van € 60 tot € 310 voor een 2pk. Reken gemiddeld op € 150 per nacht voor een 2pk, inclusief ontbijt en parkeerplaats. Gedetailleerde informatie en speciale aanbiedingen op www.parador.es/en/ Uiteraard is er meer accommodatie: fijne adresjes vind je o.m. in de reisgids **Trotter Centraal Spanje**.

Eten en drinken

Spanje is geen land voor vegetariërs. Veel worst en ham op het menu, of speenvarken geit en konijn. En vis: kabeljauw, stokvis, zalm. In de paradors worden lokale specialiteiten geserveerd.

Te voet of per fiets

De Ruta de la Plata is er ook voor wandelaars en fietsers (lees: mountainbikers, want

veel pad is onverhard). De route -1000 km lang - van Sevilla via Merida naar Astorga is tegelijk de eeuwenoude, zuidelijke weg naar Santiago de Compostella. Hiervan bestaan zowel Duits- als Engelstalige wandelgidsen (o.a. **Via de la Plata- Mozarabische Jakobsweg** en **Walking de Via de la Plata**). Meer info: www.jvw.nl.

Gidsen & boeken

Als basis: de dikke, rijk geïllustreerde **Capitoolgids Spanje** (€ 35, 720 p). Gedetailleerde informatie en kaarten vonden we in het Spaanstalige **La Via de la Plata** (uitg. Editorial Everest, te koop bij de betere reisboekhandel. De informatie is echter ook te vinden op www.everest.es/rutaplata/

ANWB Goud, Spanje, Noord en Midden (€ 17, 432 p). Leesbaar, overzichtelijk en uitgebreid.

De fietsgids **De Zilverroute** van Bert Sitters (2003, uitg. Elmar) is voor € 4,95 gespot bij boekhandel De Slegte.

Boek voor onderweg: **Spanje achter de schermen** van NRC-correspondent Steven Adolf (uitgeverij Prometheus, € 20, 304 pagina's). Over hoe een vastgeroeste dictatuur, rijk aan tradities, de sprong naar het heden maakt.

Informatie

• **Spaans Verkeersbureau**, tel. 070-3465900, www.spain.info/nl

• Elke stad langs de route bezit een toeristenbureau waar je gratis kaarten kunt krijgen. Het toeristenbureau van Extremadura (www.turismoextremadura.com) heeft wandel- en fietskaarten voor het gebied.

• De Spaanse televisie TVE heeft een

DVD-box samengesteld (4 afleveringen) over de Ruta de la Plata. Te koop (€ 34,50) bij Geografische Boekhandel Pied a Terre in Amsterdam, www.piedaterre.nl
• www.santiago.compostela.net en www.theviadelaplata.com zijn nog twee sites met informatie & foto's over de route.

Beste reistijd

De lente. Als mimosa, brem en fruitbomen bloeien. De zomer is heet en de winter is, vooral in het noordelijk deel der route, koud en nat. De Paasweek is zeer indrukwekkend. Zoals bekend is Sevilla 'the place to be' voor de Semana Santa, maar ook de processies in Salamanca en Zamora zijn voor zowel gelovige als agnost fascinerend.

Op reportage: auteur Gerard Jacobs

'Ik werd verliefd en raakte verslaafd: op de natuur, op de geschiedenis en op die puntgaaf gerestaureerde paradors. En dan beweren ze dat dit niet eens het mooiste deel van Spanje is. Vooral Extremadura vond ik geweldig. Ik verwachtte stromen toeristen, maar ontmoette slechts Spanjaarden.'

De Romeinse brug van Merida

